

XIX COL·LOQUI INTERNACIONAL DE LLENGUA I LITERATURA CATALANES a la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (29 de juny – 2 de juliol de 2022)

Entre el 29 de juny i el 2 de juliol de 2022, la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya va acollir el XIX Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, organitzat per l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC), els grups de recerca GRELL, GETLHIC i TEXTLICO de la UVic-UCC i la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris; i amb el suport i la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, de l'Ajuntament de la Comtal Vila de Ripoll, del Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès (CECR) i de l'Ajuntament de Vic.

La celebració d'aquesta trobada, de caràcter triennal i itinerant, ajornada un any per la situació sanitària, ha tingut com a objectiu principal aplegar persones de tot arreu del món interessades per la filologia catalana i fomentar-ne els estudis científics. El desenvolupament de la part acadèmica del programa [disponible al web del Col·loqui: <<https://mon.uvic.cat/aillc-2022/>>] va tenir lloc a l'edifici Torre dels Frares de la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la ciutat vigatana.

Com a excepció, l'acte protocol·lari d'inauguració es va celebrar a l'auditori Marià Vila d'Abadal (Edifici El Sucre). Hi participaren el rector de la UVic-UCC, Josep Eladi Baños; la presidenta de l'AILLC, Beatrice Schmid; el secretari general de Política Lingüística, Francesc Xavier Vila; i el professor emèrit i president del comitè organitzador del Col·loqui, Francesc Codina. Tots ells posaren èmfasi en la importància de la recerca científica amb vista a l'aplicació en l'ensenyament i les competències d'aprenentatge, un dels temes centrals del col·loqui.

Tot seguit, la presidenta de l'Institut d'Estudis Catalans, Maria Teresa Cabré, va pronunciar la lliçó inaugural, «Tradició i innovació en l'IEC del segle XXI». A través d'un recorregut per la història de la institució i explicant-ne

la singularitat del model de creació, va fer una radiografia de l'actual eix de treball de l'IEC sota el seu mandat i dels reptes futurs que hi planteja, entre els quals va destacar «l'elaboració d'un nou diccionari normatiu amb la noció d'estàndard ampliat», que integrarà les diferents variants dialectals.

Per a aquesta edició, la Junta de Govern de l'AILLC, a proposta del comitè organitzador del col·loqui, va establir com a tema general de la trobada *Tradició i innovació en la llengua i la literatura*, al voltant del qual es van articular els quatre vessants temàtics específics en què s'han distribuït les més de 120 comunicacions presentades: 1) *Estudi, traducció i recepció de la literatura i cultura catalanes: edicions, històries, revisions crítiques*; 2) *Literatura catalana contemporània, del XIX al XXI*; 3) *La llengua catalana als segles XX i XXI: descripció, prescripció i usos*; i 4) *Didàctica de la llengua i de la literatura catalanes: nous enfocaments i tractaments integrats de llengua, literatura i cultura*.

El pes gros del programa, sens dubte, va recaure en les nombroses comunicacions, organitzades en cinc sessions, d'acord amb el tema específic de què s'encarregaven. Aquestes breus exposicions sobre les investigacions dutes a terme permeteren la discussió, la reflexió i el debat entre els assistents. El diàleg entre els intervinents i el públic assistent va continuar obert amb les dues taules rodones organitzades. La primera, *La llengua catalana als segles XX i XXI: descripció, prescripció i usos*, moderada per Llorenç Comajoan, comptà amb la participació de Neus Nogué (UB), Jordi Ginebra (URV) i Teresa Ribas (UAB); la segona, «Edició, història i crítica», moderada per Francesc Codina, comptà amb les intervencions de Joan Santanach (UB), Jordi Marrugat (UB), Maria Dasca (UPF) i Raül Garrigasait (president de La Casa dels Clàssics).

Tres van ser les ponències que obriren cadascuna de les jornades d'activitat. El dimecres 29 de juny, després de la pausa pel dinar, Helena Buffery (University College Cork) es va endinsar en el camp de la traducció amb «Noves cartografies del disseny: la traducció d'escriptores catalanes a l'anglès». El dijous 30, Sharon Feldman (University of Richmond) va obrir la sessió parlant de dramàtica catalana contemporània amb la ponència «Josep M. Benet i Jornet: "Més guimeranià que Guimerà"». A la darrera jornada, el primer de juliol, va ser el torn de Glòria Bordons (Universitat de Barcelona), qui va explicar part

de la seua experiència com a alumna i com a docent amb «Literatura i cultura: baules essencials per a un ensenyament de la llengua catalana».

Finalment, la conferència de clausura anà a càrrec d'Enric Gallén (UPF), que va aportar-hi les seues reflexions sobre el teatre català i les percepcions socials que se'n tenen, apel·lant contínuament el públic oient amb la pregunta manllevada que titula la ponència: «“Als catalans els agrada de debò el teatre català?” (Carles Capdevila, 1932). Sobre el patrimoni teatral català i el seu suport social».

En cloure la part estrictament acadèmica, hi hagué lloc per retre homenatge en un acte de record al pare Josep Massot i Muntaner (1941-2022), el traspàs del qual tingué lloc el passat 24 d'abril. En la seua intervenció, Lídia Pons va fer un repàs de la tasca mampresa al servei de la llengua catalana i de l'extensa trajectòria i dedicació del filòleg, assagista i director de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat a l'estudi de la llengua i de la literatura catalanes, entre moltes de les tasques a què es dedicà.

L'assemblea ordinària de l'Associació, celebrada amb posterioritat a l'acte d'homenatge, va designar com a seu de la 20a edició del col·loqui la Universitat Adam Mickiewicz de la ciutat polonesa de Pozna . La trobada se celebrarà l'any 2024 en commemoració dels tres decennis de dedicació d'aquella universitat a la catalanística.

Fora del recinte universitari, el col·loqui va programar tres activitats complementàries: una ruta literària teatralitzada, un concert a Vic i una excursió a Ripoll. La ruta per la ciutat de Vic fou tot un èxit. La direcció de Margarida Tió, la cura a càrrec de Llorenç Soldevila dels textos de diferents escriptors de la capital osonenca i la seua representació per part dels intèrprets, van permetre als assistents gaudir d'un passeig ben especial pels carrers de la ciutat. Van formar part de l'itinerari les parades al temple romà de Vic, on s'interpretà un poema del prolífic i admirat Jacint Verdaguer; al Casal dels Rocafiguera, on el públic va conèixer en Miquel Llor, que va llegir un fragment de la novel·la ambientada a Vic per antonomàsia, *Laura a la ciutat dels sants*; i també a la Casa Bojons, residència del filòsof i clergue Jaume Balmes, i a la Casa Masferrer (Puigsec), on es va fundar el cercle literari conegut com a Esbart de Vic, clau

en la Renaixença. Ací es van llegir un parell de fragments de l'obra d'en Jaume Collell. Una altra de les visites pels palaus vigatans va estar la realitzada a la Casa Fontcuberta, casa senyorial on va nàixer la poeta Maria Àngels Anglada, de qui van interpretar un fragment de prosa i un poema. Com a colofó, tots els intèrprets van tancar la ruta amb una actuació conjunta a la Sala Modernista del Casino de Vic, segon casino més antic de Catalunya.

La segona de les activitats complementàries fou un concert a càrrec del compositor, cantant i guitarrista Arnau Tordera, *el Joglar*. El líder del grup Obeses, per tal de commemorar el 120è aniversari de la mort de mossèn Cinto, va interpretar íntegrament l'òpera rock de creació pròpia *Verdaguer, ombres i maduixes*, una simbiosi que combina el vers i la prosa autobiogràfica verdagueriana amb la música.

La cirereta final a tres dies d'activitat intensa va estar l'excursió a Ripoll, població tradicionalment considerada el bressol de Catalunya en atenció al seu monestir de Santa Maria, fundat per Guifré el Pilós. La visita a les valls prepirinenques on sorgiren els comtats que iniciaren l'escriptura d'una història mil·lenària, ben viva en els nostres dies, es justifica per la inauguració d'una ruta literària, organitzada pel grup de recerca Textos literaris contemporanis: estudi, edició i traducció (TEXLICO) i el CERC. La ruta [disponible a <<http://www.endrets.cat/index.php/municipi/618/ripoll-ca.html>>] està oberta actualment a tothom gràcies a la instal·lació d'unes plaques amb codi QR que permeten l'accés als textos de cadascun dels espais. Aquesta proposta augmenta l'atractiu per visitar la capital del Ripollès, ja que ofereix un tipus d'oci en auge, el turisme literari, molt profitós en l'àmbit de l'ensenyament. La selecció de textos i d'indrets, també a càrrec de Llorenç Soldevila, coordinador de continguts del projecte Endrets – Geografia Literària dels Països Catalans, recull un ventall ben divers de fragments de diferents estils literaris i èpoques, així com d'autors locals i de nacionals.

Tot plegat, a l'èxit de participació de cadascuna de les activitats programades, tant a les acadèmiques com a les complementàries, i a la magnífica organització de la trobada, liderada per Maria Àngels Verdaguer, cal afegir i destacar un factor molt important que tothom, i no sols els veterans, recone-

gué: l'anhel de retrobar-se després d'una pandèmia massa llarga, que tan cordialment es manifestà en el simpàtic aperitiu amb què es tancà el col·loqui. A mi, el més jove dels congressistes, no em resta sinó manifestar la meua satisfacció personal d'haver-lo pogut gaudir plenament.

NORMAN ORTELLS MIRAGALL
Universitat de València